

اقتصاد حسینی

اقتصاد فضیلت اجتماعی

Social Excellence Economics

مروری بر گذشته

- ارزش مشترک یعنی چه؟
- چه کسب و کاری باعث آرامش می گردد؟
- نظریه مصباحیت، میزانیت و مفتاحیت را تشریح کنید.
- پیش نیاز عدالت گستری از دید امام موسی کاظم (ع) چیست؟
- آب در کشتی هلاک کشتی است یادآور کدام رفتار جهل است؟
- دو عامل اصلی ارزش کالا در اسلام چیست؟
- اسلام، سرمایه داری و کمونیسم از جهت در نظر گرفتن منافع فرد و جامعه
- اصل برائت، سوق، وقایه و عمران کدامند؟ من له الغنم فعلیه الغرم؟
- دو کسب مکروه؟ تفاوت کسب و تجارت چیست؟
- تحقیق کیفی در رویکرد غلط فعلی مختص کدام مقطع دانشگاهی است؟
- گراند تئوری چه گام هایی دارد؟
- احادیث معتبر را در کدام کتب پیدا کنیم؟

شبهات امام حسین (ع) و قرآن چیست؟

متاسفانه!

► قرآن روی طاقچه. (وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا)
► امام حسین (ع) در روزهای تعطیل.

► به قول مدرس سیاست ما عین دیانت ماست!

► شنیده ایم که کل یوم عاشورا؟

► هر کدامان کجا از سیره و روش حسینی در زندگی استفاده کردیم؟

قدم دوم کدامست؟

قدم اول: بودن در جو حسینی

با چاشنی چگونگی واقعه ی کربلا و مقتل خوانی.

برانگیزاننده ی احساسات و حافظه.

قدم دوم تحلیل زندگی و گفتمان سازی حسینی است.

پرداختن به چرایی واقعا کربلا و سیره ی امام حسین.

انگیزش عقل و پردازش اطلاعات.

قدم سوم: اجرا

قدم چهارم: هدایت جامعه

مشاهده ی جمال	من الخلق الی الحق
آموختن کمال	بالحق فی الحق
توجه به خود	من الحق الی الخلق بالحق
توجه به جامعه	فی الخلق بالحق

امام شهید اصلاح امت است و
این یک مسیر حسینی است.

از علم حسینی تا علم حسینی

منابع: سیره،
سخنرانی ها،
احادیث

روش: تحلیل محتوا،
گراند تئوری،
دیگر روش های
علوم انسانی

نتایج: مدل های سیاسی، نظامی، اجتماعی، اقتصادی و ...

روش کار

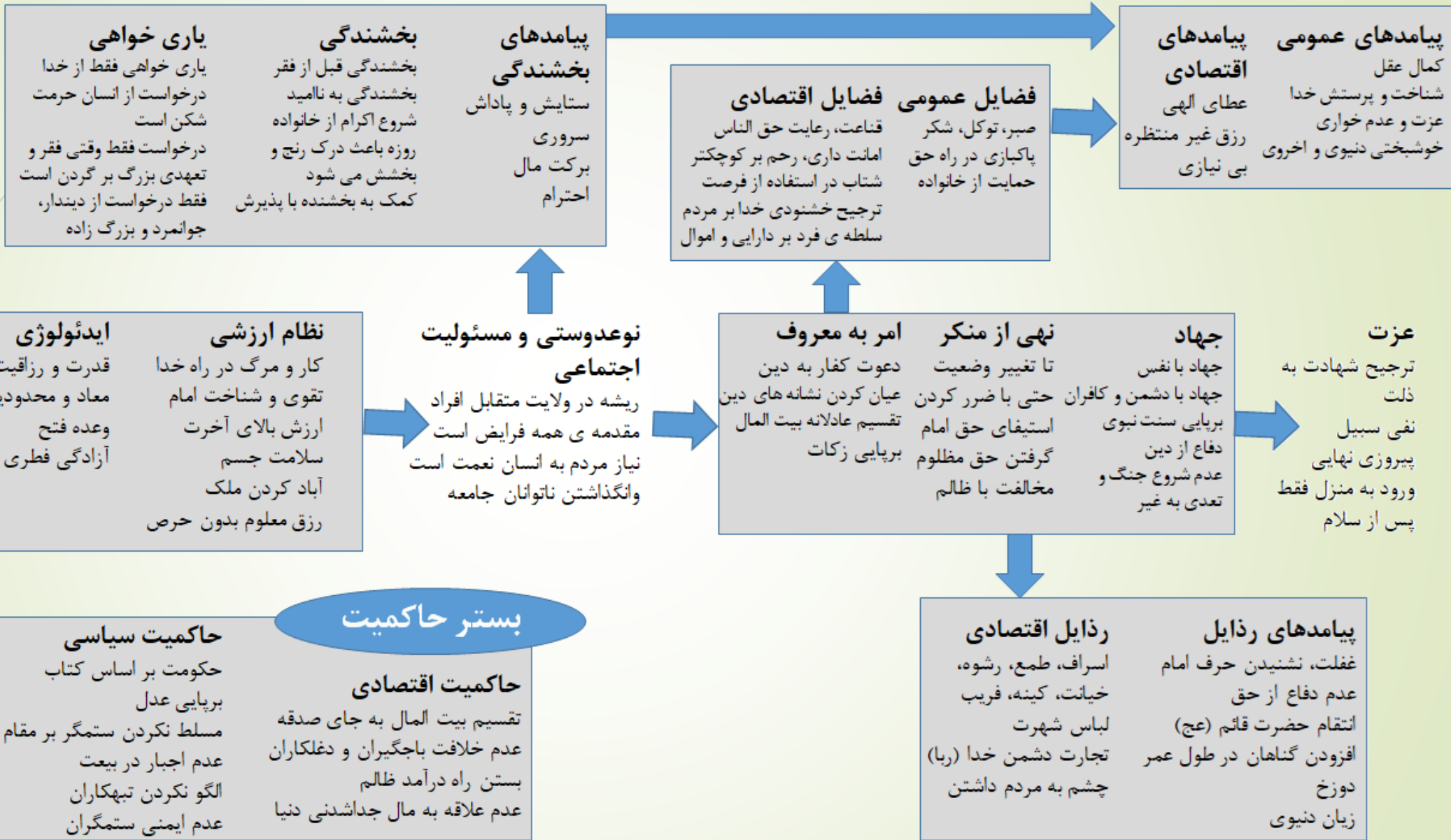
- رشته تحصیلی محقق، جدید بودن موضوع و علاقه شخصی باعث شد تا اقتصاد در سیره ی امام مورد پژوهش قرار گیرد.
- اقتصاد در بستر اجتماع شکل گرفته است.
- منابع داده شامل احادیث امام حسین (ع) و مکالمات ایشان از مدینه تا کربلا بوده است.
- کتب حدیث و سخنان حسین بن علی (ع) از مدینه تا کربلا (محمد صادق نجمی)
- از تئوری مبتنی بر داده ها (GT) برای کدگذاری و کشف مقولات و ارتباطات و مدلسازی استفاده گردید.

احادیث مورد استفاده

- از امام بالغ بر ۳۰۰ حدیث و گفتار یافت شد که حدود ۷۰ مورد مرتبط با اقتصاد از میان آن ها جدا شدند.
- در اینجا فقط برخی بخش های مورد استفاده از احادیث و روایات نقل شده است.
- احادیث به صورت دسته بندی شده ارائه شده است.

مدل نهایی

احادیث مرتبط با ایدئولوژی

➤ إلهي أنا الفقيرُ في غِنَايَ فَكَيْفَ لَأَكُونُ فَقِيرًا فِي فَقْرِي ؛

➤ خدایا! من در حال بی نیازی نیازمندم ؛ پس چگونه در حال فقر نیازمند [تو] نباشم ؟

➤ در خطبه ای درباره امر به معروف و نهی از منکر: خداوند می فرماید: «از مردم نترسید و از من بترسید» به او توکل می کنیم و به او روی می آوریم و بازگشت به سوی اوست.

➤ ... بِكَ أَسْتَدِلُّ عَلَيْكَ فَاهْدِنِي بِنُورِكَ إِلَيْكَ

➤ به واسطه توست که ره به تو می برم؛ پس، با نور خود مرا به سویت رهنمون شو.

➤ أَيُّهَا النَّاسُ! إِنَّ اللَّهَ جَلَّ ذِكْرُهُ مَا خَلَقَ الْعِبَادَ إِلَّا لِيَعْرِفُوهُ، فَإِذَا عَرَفُوهُ عَبَدُوهُ، فَإِذَا عَبَدُوهُ اسْتَغْنُوا بِعِبَادَتِهِ عَنِ عِبَادَةِ مَاسِيَاةٍ. فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ: يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا أَبَى أَنْتَ وَأُمِّي فَمَا مَعْرِفَةُ اللَّهِ؟ قَالَ: «مَعْرِفَةُ أَهْلِ كُلِّ زَمَانٍ إِمَامَهُمُ الَّذِي يَجِبُ عَلَيْهِمْ طَاعَتُهُ.»

➤ امام حسین علیه السلام فرمود: ای مردم! همانا خدای بزرگ بندگان را نیافریده مگر برای آنکه او را بشناسند، وقتی او را شناختند او را پرستش خواهند کرد، هنگامی که او را پرستش کردند از بندگی غیر او بی نیاز می شوند. مردی گفت: ای فرزند رسول خدا، پدر و مادرم فدایت باد، شناخت خدا چیست؟ فرمود: عبارتست از شناخت مردم هر زمان امامشان را، آن امامی که اطاعت او بر آنها واجب است.

احادیث مرتبط با ایدئولوژی

وَيَحْكُمُ يَا شَيْعَةَ آلِ أَبِي سُفْيَانَ، إِنَّ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ دِينَ وَكُنْتُمْ لِاتِّخَافُونَ الْمَعَادَ فَكُونُوا أَحْرَاراً فِي دُنْيَاكُمْ.

■ امام حسین علیه السلام فرمود: وای بر شما ای پیروان آل سفیان، اگر دین ندارید و از روز قیامت نمی ترسید، پس حداقل در دنیای خودتان آزادمرد باشید.

■ فَلَوْ عِشْتَ وَ طَوَّفْتَ مِنَ الْغَرْبِ إِلَى الشَّرْقِ - لَمَا صَادَفْتَ مَنْ يَقْدِرُ أَنْ يُسَعِدَ أَوْ يُشْقِيَ .

■ زیرا اگر آنقدر زندگی کنی که از غرب تا شرق عالم را بگردی - هرگز کسی را نخواهی یافت که بتواند کسی را خوشبخت کند یا بدبخت.

■ عالم محضر خداست: لِرَجُلٍ قَالَ لَهُ : أَنَا رَجُلٌ عَاصٍ وَ لَا أَصْبِرُ عَنِ الْمَعْصِيَةِ ، فَعِظَنِي بِمَوْعِظَةٍ - : إِفْعَلْ خَمْسَةَ أَشْيَاءَ وَ أَذِيبْ مَا شِئْتَ ، فَأَوَّلُ ذَلِكَ : لَا تَأْكُلْ رِزْقَ اللَّهِ وَ أَذِيبْ مَا شِئْتَ ، وَ الثَّانِي : أَخْرُجْ مِنَ وِلَايَةِ اللَّهِ وَ أَذِيبْ مَا شِئْتَ ، وَ الثَّلَاثُ : أَطْلُبْ مَوْضِعًا لَا يَرَاكَ اللَّهُ وَ أَذِيبْ مَا شِئْتَ ، وَ الرَّابِعُ : إِذَا جَاءَ مَلَكُ الْمَوْتِ لِيَقْبِضَ رُوحَكَ فَادْفَعْهُ عَنِ نَفْسِكَ وَ أَذِيبْ مَا شِئْتَ ، وَ الْخَامِسُ : إِذَا أَدَخَلَكَ مَالِكٌ فِي النَّارِ فَلَا تَدْخُلْ فِي النَّارِ وَ أَذِيبْ مَا شِئْتَ ! .

■ امام حسین علیه السلام - به مردی که عرض کرد: من مردی نا فرمانم و در برابر معصیت شکیبایی ندارم، پس مرا اندرزی فرما - فرمود : پنج کار بکن و آنگاه هر چه خواستی گناه کن. اول اینکه روزی خدا را نخور و هر چه خواهی گناه کن. دوم اینکه از قلمرو خدا بیرون شو و هرچه خواهی گناه کن. سوم اینکه به جایی برو که خدا تو را نبیند و هرچه خواهی گناه کن. چهارم اینکه هرگاه ملک الموت برای گرفتن جان تو آمد، او را از خودت دور گردان و هرچه خواهی گناه کن. و پنجم اینکه هرگاه مالک (مأمور دوزخ) تو را به آتش برد، داخل آن نشو، و [آنگاه] هرچه خواهی گناه کن!

احادیث مرتبط با ایدئولوژی

➤ وصیت به محمد حنفیه : توحید و نبوت و معاد پیش زمینه خداترسی و جهاد و امر به معروف و نهی از منکر است

➤ فَإِنَّ مَنْ لَحِقَ بِي إِسْتَشْهَدَ وَمَنْ تَخَلَّفَ لَمْ يُدْرِكِ الْفَتْحَ: جمع شدن فتح و شهادت
معنای عمیقی دارد

➤ این فرموده ی امام در هنگام خروج از مکه است تا به مکه بی حرمتی نشود، مکه جادویی ندارد و نباید پشت آن پنهان شد، باید از آن دفاع نمود. یکبار در جریان حمله یزیدیان به زبیریان و یکبار بدست حجاج بن یوسف ثقفی مکه ویران شد.

➤ خطبه در کربلا خطاب به لشکر عمر سعد: أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ الدُّنْيَا فَجَعَلَهَا دَارَ فَنَاءٍ : یادآوری اینکه صاحب دنیا کیست و ویژگی دنیا فناست

➤ بارها گفته شد انا لله انا اليه راجعون ، در آخرین جمله نیز فرمود:

➤ بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ

نظام ارزشی حسینی

▶ بادروا بِصِحَّةِ الْأَجْسَامِ فِي مُدَّةِ الْأَعْمَارِ ؛

▶ در مدت عمر ، در حفظ سلامت تن بکوشید .

▶ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي أَخْشَاكَ كَأَنِّي أُرَاكَ ، وَ أَسْعِدْنِي بِتَقْوَاكَ ، وَ لَا تُشْقِنِي بِمَعْصِيَتِكَ .

▶ امام حسین علیه السلام - در دعای روز عرفه - گفت : بار خدایا! کاری کن که از تو چنان بترسم که گویی می بینمت، و با تقوا و ترس از خودت خوش بختم گردان، و با معصیت و نا فرمانیت شور بختم مکن .

▶ لَمَّا أَتَاهُ خَبْرُ شَهَادَةِ مُسْلِمٍ - : فَإِنْ تَكُنِ الدُّنْيَا تُعَدُّ نَفِيسَةً / فَدَارُ ثَوَابِ اللَّهِ أَعْلَى وَ أَنْبَلُ / وَ إِنْ تَكُنِ الْأَرْزَاقُ قَسَمًا مُقَدَّرًا / فَقِلَّةُ حِرْصِ الْمَرْءِ فِي الرِّزْقِ أَجْمَلُ .

▶ امام حسین علیه السلام - پس از شنیدن خبر شهادت مسلم - خواند : اگر دنیا، ارزشمند به شمار می آید / سرای پاداش خداوند عالی تر و ارزنده تر است / اگر روزی ها قسمت شده و مقدر است / پس کم حرص زدن انسان برای روزی برازنده تر است .

▶ امام در صبح عاشورا به هنگام آرایش لشگر و دیدن لشگر مقابل : اللَّهُمَّ أَنْتَ ثِقَتِي فِي كُلِّ كَرْبٍ وَ رَجَائِي فِي كُلِّ شِدَّةٍ

حاکمیت سیاسی باید ...

لیکن شما، خود، ستمگران را بر مقام و منزلت خویش مسلط ساختید و زمام امور خدا را به دست آنان سپردید ... تبهکاران را الگوی خویش ساخته اند

في كتابه إلى أهل الكوفة - : فَلَعَمْرِي ، ما الإمام إلا الحاكم بالكتاب ، القائم بالقسط، الدائن بدين الحق ، الحابس نفسه على ذات الله .

امام حسین علیه السلام - در نامه اش به کوفیان - نوشت : به جان خودم سوگند، امام و پیشوا کسی نیست مگر آن که بر اساس کتاب خدا حکومت کند، عدل و داد را بر پا دارد، پایبند دین حق باشد و خود را وقف در راه خدا کند.

وَيَزِيدُ رَجُلٌ شَارِبُ الْخَمْرِ وَقَاتِلُ النَّفْسِ الْمُحْتَرَمَةِ مُغْلِنٌ بِالْفِسْقِ

امام بارها بیعت خود را از یاران برداشت تا هیچکس به اجبار همراه نشود، اصرار بر بیعت اجباری از سوی یزید مقدمه ای بر شروع ماجرا بود، البته اگر اینطور نبود هم شاید قیام امام حسین رخ می داد.

الزامات حاکمیت اقتصادی

- ▶ امر به معروف و نهی از منکر، دعوت به اسلام است، همراه با ردّ مظالم و مخالفت با ستمکار و تقسیم بیت المال و غنایم بجای صدقات و چرا در شگفت نباشم حال آن که زمین در اختیار دغلكاری غاصب و سرکش و باجگیری ستم پیشه و حاکمی است که به مؤمنان رحم نمی کند.
- ▶ فیه و خراج اگر خلیفه جائز باشد نباید بدست او برسد، امام راه کاروان خراج یمن را در مسیر شام بست و البته مزد حمل و نقل آن را به شتربانان داد. (نهی سبیل اقتصادی)

محور: نועدوستی و مسئولیت اجتماعی

➤ **إِنَّ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْكُمْ مِنْ نِعَمِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ فَلَاتَمَلُّوا النِّعَمَ ؛**

➤ نیاز مردم به شما از نعمت های خدا بر شما است ؛ از این نعمت افسرده و بیزار نباشید .

➤ امام در خطبه ای درباره امر به معروف و نهی از منکر: خداوند فرموده: «مردان و زنان مؤمن، اولیای یکدیگرند، به نیکی فرمان می دهند و از زشت کاری باز می دارند»... هرگاه این فریضه ادا گردد و بر پای داشته شود تمام فرایض دیگر، از آسان و دشوار، بر پای داشته خواهند شد.

➤ نابینایان و لالان و زمینگیران را در شهرها [ی جهان اسلام] وانهاده می بینید، اما نه دل می سوزانید و نه در مقام و منزلتی که دارید کاری می کنید و نه بدان کس که در این باره کاری می کند، یاری می رسانید

بخشنندگی: از یاری خواهی تا سروری

➤ **إِنَّ الْمَسْأَلَةَ لَا تَصْلُحُ إِلَّا فِي غُرْمٍ فَادِحٍ أَوْ فَقْرٍ مُدْقِعٍ أَوْ حِمَالَةٍ مُفْطِعَةٍ**

➤ درخواست مال روا نیست ، مگر برای پرداخت هزینه ای بسیار یا فقری به خاک نشاننده یا تأدیه تعهدی ناگزیر

➤ **اتَّخِذُوا عِنْدَ الْفُقَرَاءِ آيَادِي فَإِنَّ لَهُمْ دَوْلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛**

➤ [با نیکی و کمک به نیازمندان] نزد آنان جایگاهی برای خود بیابید، که آنان روز قیامت مقام و منزلتی دارند.

➤ **مَنْ قَبِلَ عَطَاءَكَ فَقَدْ أَعَانَكَ عَلَى الْكَرَمِ .**

➤ کسی که عطای تو را بپذیرد در بخشنندگی به تو کمک کرده است.

➤ **لَمَّا سَأَلَهُ أَبُوهُ عَنِ السُّؤْدِدِ - : إِحْشَاشُ الْعَشِيرَةِ ، وَاحْتِمَالُ الْجَرِيرَةِ .**

➤ در پاسخ به سؤال پدر بزرگوارش از معنای سروری - فرمود : کمک کردن به عشیره و به دوش کشیدن خسارتها و جرایم آنها .

➤ **عِنْدَ مَا قَالَ رَجُلٌ : إِنَّ الْمَعْرُوفَ إِذَا أُسْدِيَ إِلَى غَيْرِ أَهْلِهِ ضَاعَ - : لَيْسَ كَذَلِكَ ، وَ لَكِنْ تَكُونُ الصَّنِيعَةُ مِثْلَ وَابِلِ الْمَطْرِ تُصِيبُ الْبَرَّ وَالْفَاجِرَ .**

➤ خطاب به مردی که گفت: اگر به نااهل خوبی شود هدر رفته است - فرمود : چنین نیست، بلکه خوبی کردن مانند ریزش

باران، به نیک و بد می رسد.

بخشنندگی: از یاری خواهی تا سروری

صَاحِبُ الْحَاجَةِ لَمْ يُكْرِمْ وَجْهَهُ عَنْ سُؤَالِكَ فَأَكْرِمْ وَجْهَكَ عَنْ رَدِّهِ .

نیازمند با درخواست کردن حرمت خود را نگه نداشته، پس تو با نومیذ نکردن او آبرو و حرمت خود را نگه دار .

مَنْ جَادَ سَادَ . هر که بخشنده باشد ، آقایی کند.

إِنَّ أَجْوَدَ النَّاسِ مَنْ أَعْطَى مَنْ لَا يَرْجُو .

همانا بخشنده ترین مردم ، کسی است که به آن که به او چشم امید نبسته بخشش کند.

لِمَ افْتَرَضَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ عَلَى عَبِيدِهِ الصَّوْمَ؟ قَالَ: لِيَجِدَ الْغَنَى مَسَّ الْجُوعِ فَيَعُودَ بِالْفَضْلِ عَلَى الْمَسَاكِينِ.

از امام حسین علیه السلام سؤال شد: چرا خداوند روزه را بر بندگانش واجب کرد؟ امام علیه السلام فرمود: برای اینکه ثروتمند سختی گرسنگی را بچشد و در نتیجه از زیادی ثروتش به بیچارگان کمک کند.

سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ : إِبْدَاءُ بِمَنْ تَعُولُ : أُمَّكَ وَ أَبَاكَ وَ أُخْتَكَ وَ أَخَاكَ ، ثُمَّ أَدْنَاكَ فَأَدْنَاكَ .

از خانواده ات شروع کن : مادرت ، پدرت ، خواهرت و برادرت ؛ سپس به کسانی که در مرتبه بعد و بعدتر قرار دارند [صدقه بده] .

بخشنندگی: از یاری خواهی تا سروری

لَيْسَتْ الْعِفَّةُ بِمَانِعَةٍ رِزْقًا ، وَ لَا الْحِرْصُ بِجَالِبٍ فَضْلًا ، وَ إِنَّ الرِّزْقَ مَقْسُومٌ وَ الْأَجَلَ مَحْتَوْمٌ ، وَ اسْتِعْمَالُ الْحِرْصِ طَالِبُ الْمَأْثَمِ .

نه عفت و مناعت مانع روزی می شود و نه حرص زدن روزی بیشتر می آورد ؛ زیرا روزی تقسیم شده و اجل حتمی است و حرص زدن طلب گناه است .

لا تَرْفَعْ حَاجَتَكَ إِلَّا إِلَى أَحَدٍ ثَلَاثَةٍ : إِلَى ذِي دِينٍ ، أَوْ مُرْوَةٍ ، أَوْ حَسَبٍ ؛ فَأَمَّا ذُو الدِّينِ فَيَصُونُ دِينَهُ ، وَ أَمَّا ذُو المُرْوَةِ فَإِنَّهُ يَسْتَحْيِي لِمُرْوَتِهِ ، وَ أَمَّا ذُو الْحَسَبِ فَيَعْلَمُ أَنَّكَ لَمْ تُكْرِمْ وَجْهَكَ أَنْ تَبْذِلَهُ لَهُ فِي حَاجَتِكَ ، فَهُوَ يَصُونُ وَجْهَكَ أَنْ يَرُدَّكَ بِغَيْرِ قَضَاءِ حَاجَتِكَ .

حاجت خود را جز نزد سه کس مبر : نزد دیندار ، یا جوانمرد ، یا بزرگ زاده ؛ زیرا دیندار، برای حفظ دین خود نیازت را برآورد و جوانمرد، از مردانگی خود شرم می کند و بزرگ زاده، می داند که تو با رو انداختن به او آبرویت را فروختی و او با برآوردن نیازت، آبروی تو را حفظ می کند .

إِذَا جَادَتِ الدُّنْيَا عَلَيْكَ فَجُدْ بِهَا / عَلَى النَّاسِ طُرًّا قَبْلَ أَنْ تَتَفَلَّتِ / فَلَا الْجُودُ يُغْنِيهَا إِذَا هِيَ أَقْبَلَتْ / وَ لَا البُّخْلُ يُبْقِيهَا إِذَا مَا تَوَلَّتِ

چون دنیا چیزی به تو بخشد / پیش از آن که از دستت برود همه آن را به مردم بخش / زیرا اگر دنیا

روی آورد ، بذل و بخشش ، آن را از سن نمی برد / و اگر پشت کند ، بخل ورزیدن ، آن را نگه نمی دارد.

امر به معروف و نهی از منکر

▶ لَا يَجِلُّ لِعَيْنِ مُؤْمِنَةٍ تَرَى اللَّهَ يَعْصِي فَتَطْرِفَ حَتَّى تَغَيِّرَهُ ؛

▶ بر هیچ چشم مؤمنی روا نیست که ببیند خدا نافرمانی می شود و چشم خود را فرو بندد ، مگر آن که آن وضع را تغییر دهد .

▶ امر به معروف و نهی از منکر، دعوت به اسلام است، همراه با ردّ مظالم و مخالفت با ستمکار و تقسیم بیت المال و غنایم و گرفتن بجای صدقات

▶ شما حقّ امامان را خوار شمردید. و حقّ ناتوانان را تباه ساختید، ولی آن چه را حقّ خود می پندارید، طلب کردید، نه مالی را بخشیدید و نه جانی را در راه جان آفرین به خطر افکندید و نه به خاطر خدا، با عشیره ای دشمنی ورزیدید و با این حال از خداوند تمنای بهشت او و همجواری با رسولانش و ایمنی از عذابش را دارید.

امر به معروف و نهی از منکر

► **إِنَّ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ: دُعَاءٌ إِلَى الْأَسْلَامِ مَعَ رَدِّ الْمَظَالِمِ وَ مُخَالَفَةِ الظَّالِمِ وَ قِسْمَةِ الْفَيِّءِ وَ الْغَنَائِمِ وَ أَخْذِ الصَّدَقَاتِ مِنْ مَوَاضِعِهَا وَ وَضْعَهَا فِي حَقِّهَا.**

► **امام حسین علیه السلام فرمود: امر به معروف و نهی از منکر، آن است که: کافران را به اسلام دعوت کنی؛ حقوق ستمدیدگان را بازستانی؛ با ستمگر به مخالفت برخیزی؛ غنیمت ها و بیت المال را عادلانه بین اهل اش قسمت کنی؛ زکات را از آنجا که باید، بگیری و در آنجا که باید، مصرف کنی.**

رذایل اقتصادی

- ▶ امام حسین بسیار به حلال کردن حرام الهی تکیه دارند، گویی نهی از رذایل و منکرات اهمیت و اولویت بیشتری دارند که این موضوع با فطرت الهی سازگار است.
- ▶ مَنْ طَلَبَ رِضَى النَّاسِ بِسَخَطِ اللَّهِ وَكَلَهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ ؛
هر که با خشم خدا ، خواهان خشنودی مردم باشد ، خداوند او را به مردم وامی گذارد .
- ▶ إِنَّ شِيعَتَنَا مَنْ سَلِمَتْ قُلُوبُهُمْ مِنْ كُلِّ غِشٍّ وَغِلٍّ وَدَغَلٍ ؛
بی گمان شیعیان ما، دل هایشان از هر خیانت، کینه، و فریبکاری پاک است.
- ▶ زمین در اختیار دغلکاری غاصب و سرکش و باجگیری ستم پیشه و حاکمی است که به مؤمنان رحم نمی کند. (تشریح حکومت یزید)
- ▶ عَمِيَّتَ عَيْنٍ لَا تَرَكَ عَلَيْهَا رَقِيْبًا ، وَخَسِرَتَ صَفْقَةً عَبْدٍ لَمْ تَجْعَلْ لَهُ مِنْ حُبِّكَ نَصِيْبًا .
▶ امام حسین علیه السلام - در دعایش - : چشمی که تو را نگران خود نبیند ، کور باد ! تجارت بنده ای که برایش از دوستی ات بهره ای قرار نداده ای ، زیانبار باد!

رذایل اقتصادی

الاستِدْرَاجُ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ لِعَبْدِهِ أَنْ يُسَبِّغَ عَلَيْهِ النِّعَمَ وَيَسْلُبَهُ الشُّكْرَ .

استدراج و مهلت دهی خداوند سبحان به بنده اش این است که به او نعمت های فراوان دهد و توفیق شکرگزاری را از وی بگیرد.

لا أَفْلَحَ قَوْمٌ اشْتَرَوْا مَرْضَاةَ الْمَخْلُوقِ بِسَخَطِ الْخَالِقِ.

امام حسین علیه السلام فرمود: ملّتی که خشنودی مردم را با خشم خدا معامله کند هرگز رستگار نخواهد شد.

مَنْ لَيْسَ ثَوْبًا يُشْهَرُهُ كَسَاهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثَوْبًا مِنَ النَّارِ.

امام حسین علیه السلام فرمود: کسی که لباسی بپوشد که او را مشهور (وانگشت نما) کند، خداوند روز قیامت لباسی از آتش بر او خواهد پوشاند.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاجْبِنِي عَنِ السَّرْفِ وَالْأُزْدِيَادِ.

خداوندا بر محمد و آل او درود فرست و مرا از اسراف و زیاده روی محافظت فرما.

أَنَّا لِلَّهِ يَمَقْتُ عَلَيْهِ أَهْلَهُ وَيَضْرِبُهُ مَنِ اخْتَلَقَهُ: خدا دروغگو را پشیمان و ضرر دروغ را به خودش باز می گرداند

رذایل اقتصادی

➤ امام در مورد استدراج و عذرخواهی سخن گفته، استدراج ناظر به یزیدیان و نصیب کوتاه مدتشان است و عذر خواهی ناظر به کوفیان و پیمان شکنیشان و عذرخواهی و شرمندگیشان از امام است (پیمان شکنی)

➤ **يُظَهِّرُ اللَّهُ قَائِمَنَا فَيَنْتَقِمُ مِنَ الظَّالِمِينَ ؛**

➤ خداوند قائم ما را از پس پرده غیبت بیرون می آورد و آن گاه او از ستم گران انتقام می گیرد

➤ **و كَلُّكُمْ عَاصٍ لِأَمْرِي غَيْرُ مُسْتَمِعٍ قَوْلِي فَقَدْ مُلِّتَ بُطُونُكُمْ مِنَ الْحَرَامِ وَ طُبِعَ عَلَى قُلُوبِكُمْ ... قَدْ انْخَزَلَتْ عَطِيَّاتُكُمْ مِنَ الْحَرَامِ**

➤ در کربلا: همه شما از من نافرمانی می کنید و به سخنان من گوش نمی دهید؛ زیرا شکمهایتان از حرام پر شده و بر دلهایتان مهر [غفلت] خورده است. (و رشوه و هدایای حرام)

فضایل اقتصادی

➤ أَيُّهَا النَّاسُ نَافِسُوا فِي الْمَكَارِمِ وَ سَارِعُوا فِي الْمَغَايِمِ وَ لَا تَحْتَسِبُوا بِمَعْرُوفٍ لَمْ تَجْعَلُوا... ؛

➤ ای مردم در خوبی ها با یکدیگر رقابت کنید و در کسب غنائم (بهره گرفتن از فرصت ها) شتاب نمایید و کار نیکی را که در انجامش شتاب نکرده اید، به حساب نیاورید.

➤ أَلَا سِتْدِرَاجٌ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ لِعَبْدِهِ أَنْ يُسَبِّحَ عَلَيْهِ النِّعَمَ وَيَسْأَلَهُ الشُّكْرَ؛

➤ خدعه (و مهلت دادن) خدا به بنده آن است که نعمت فراوان و مستمر به او رساند و سپاسگزاری را از او بگیرد.

➤ فَإِذَا أَرَادَ مَا نَكَرَهُ فِيمَا يُحِبُّ رَضِينَا

➤ پس هر گاه برای ما، آن بخواهد که خوش نمی داریم ولی او دوست می دارد، ما نیز خشنود خواهیم بود

➤ مَجْلِسُهُ مَجْلِسُ حِلْمٍ وَحَيَاءٍ وَصَبْرٍ وَأَمَانَةٍ

➤ مجلس ایشان، مجلس شکیبایی، شرم، صبر و امانتداری بود (در وصف مجلس رسول خدا)

فضایل اقتصادی

➤ مَا لَكَ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكَ كُنْتَ لَهُ، فَلَا تُبْقِ عَلَيْهِ فَإِنَّهُ لَا يُبْقِي عَلَيْكَ ، وَكُلُّهُ قَبْلَ أَنْ يَأْكُلَكَ !

➤ دارایی تو اگر از آن تو نباشد، تو از آن او خواهی بود. پس به آن رحم نکن؛ زیرا که او به تو رحم نمی کند

و پیش از آنکه او تو را بخورد تو آن را بخور!

➤ الْقُنُوعُ رَاحَةُ الْأَبْدَانِ : قناعت، مایه آسایش تن است.

➤ فَاجْمَعْنِي عَلَيْكَ بِخِدْمَةٍ تُوصِلُنِي إِلَيْكَ : پس تمام قوای مرا متوجه کاری کن که من را به تو برساند

➤ شُكْرُكَ لِنِعْمَةٍ سَالِفَةٍ، يَقْتَضِي نِعْمَةً آتِيَةً: شکر تو بر نعمت گذشته، زمینه ساز نعمت آینده است.

➤ «نَادِ فِي النَّاسِ أَنْ لَا يُقَاتِلَنَّ مَعِيَ رَجُلٌ عَلَيْهِ دَيْنٌ، فَإِنَّهُ لَيْسَ مِنْ رَجُلٍ يَمُوتُ وَ عَلَيْهِ دَيْنٌ لَا يَدْعُ لَهُ

وَفَاءً إِلَّا دَخَلَ النَّارَ» به نقل از عمیر انصاری امام فرمود که (میان مردم اعلام کن هر کس بدهکار

است در رکاب من پیکار نکند، زیرا هر کس از دنیا برود در حالی که دینی بر عهده اش باشد که

چاره ای برای آن نکرده باشد گرفتار دوزخ می شود

جهاد و عزتمندی

► فَإِنِّي لَا أَرَى الْمَوْتَ إِلَّا سَعَادَةً وَلَا الْحَيَاةَ مَعَ الظَّالِمِينَ إِلَّا بَرَمًا؛

► به راستی که من مرگ را جز خوش بختی نمی دانم ، و زندگی با ستمکاران را جز ملال .

► سَأِيلُ عَنِ الْجَهَادِ: سُنَّةٌ أَوْ فَرِيضَةٌ؟ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ - : الْجِهَادُ عَلَى أَرْبَعَةِ أَوْجُهٍ

► جهاد چهارگونه است : دو گونه آن فریضه (الهی) است و گونه دیگر سنتی است که جز به

فریضه بدان دست نیازند و يك جهاد نیز (تنها) سنت است . اما آن دو جهاد که فریضه اند :

یکی جهادِ آدمی با نَفْسِ خویش است در بازداشتن نَفْسِ از نافرمانی های نسبت به خدا ،

که بزرگترین جهاد است ، و دیگری پیکار (و جهاد) با کافرانی که هم مرز شمايند که آن نیز

فریضه است . اما آن جهاد که سنتی است که جز به فریضه بدان دست نیازند ، جهاد با

دشمن است اما جهادی که فقط سنت است ، برپا داشتن هر سنتِ (نبوی) است که

انسان بر پای دارد و در برپا نگهداشتن و برآوردن و زنده کردن آن مبارزه کند ... و پیامبر خدا

صلی الله علیه و آله فرمود : **«هرکس سنت و قانونِ نیکی را بنان گذارد ، پاداشش**

از آن اوست و نیز از ثواب همه آنان که تا روز قیامت بدان عمل می کنند بهره می

برد بی آنکه از ثواب خود آنان چیزی کاسته شود.»

جهاد و عزتمندی

➤ مِنْ كَلَامِهِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ - : أَلَا وَإِنَّ الدَّعِيَّ ابْنَ الدَّعِيِّ قَدْ رَكَّزَ بَيْنَ اثْنَتَيْنِ بَيْنَ السُّلَّةِ وَالذِّلَّةِ وَهَيْهَاتَ مِنَّا الذِّلَّةُ يَا أَبَى اللَّهِ ذَلِكُمْ لَنَا وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَحُجُورٌ طَابَتْ وَطَهَّرَتْ وَأَنْوَفٌ حَمِيَّةٌ وَنُفُوسٌ أَبِيَّةٌ مِنْ أَنْ تُؤَثِّرَ طَاعَةَ اللَّئَامِ عَلَى مَصَارِعِ الْكِرَامِ .

➤ امام حسین علیه السلام - در بخشی از سخنانش در روز عاشورا - فرمود : هان ! این حرامزاده پسر حرامزاده مرا میان دو چیز مخیر کرده است : میان شمشیر و تن دادن به خواری . و هیهات که ما تن به ذلت و خواری دهیم . خدا و رسول او و مؤمنان و دامنهای پاک و مطهرو دلهای غیرتمند و جانهای بزرگمنش ، این را بر ما نمی پذیرند که فرمانبری از فرومایگان را بر مرگ شرافتمندانه ترجیح دهیم .

➤ لَا تَأْذَنُوا لِأَحَدٍ حَتَّى يُسَلِّمَ .

➤ به هیچ کس اجازه [ورود به منزل خود را] ندهید تا وقتی که سلام کند .

➤ فَإِذَا رَأَيْتُمْ مَعَاوِيَةَ عَلَى مَنبَرِي فَابْقَرُوا بَطْنَهُ وَقَدْرَاهُ أَهْلُ الْمَدِينَةِ عَلَى الْمَنْبَرِ فَلَمْ يَبْقَرُوا فَابْتَلَاهُمُ اللَّهُ بِبَيْزِدِ الْفَاسِقِ عَدَمِ جِهَادِ بَا مَعَاوِيَةَ بَاعَثَ تَسْلُطَ سُلْطَانِي بَدْتَرِ مِي شُود

جهاد و عزتمندی

► کل شیء هالك الا وجه الله : وصیت به خواهران و زنان عشیره در شب عاشورا اینطور شروع می شود، دانستن این موضوع شهادت طلبی را آسان می کند

► ما كُنْتُ لِأَبْدَاءَهُمْ بِالْقِتَالِ : هرگز شروع کننده ی جنگ نیستم

► أَنَا الَّذِي أَعْقَاتِلُكُمْ وَتَقَاتِلُونِي وَالنِّسَاءُ لَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ : امام قبل از ورود جدی به جنگ فرمود که دست از خیمه بردارید و با من بجنگید و شمر این را پذیرفت (البته پس از شهادت حسین به خیمه ها حمله کردند)

► منشور حقوق جنگ و رقابت: نباید به کسی که مستقیما وارد جنگ نشده تعرض شود ولی متاسفانه می شود و اشمش را می گذاریم لجستیک یا حربه های جنگی

رشد و تعالی

➤ مَنْ عَبَدَ اللَّهَ حَقَّ عِبَادَتِهِ آتَاهُ اللَّهُ فَوْقَ أَمَانِيهِ وَ كِفَايَتِهِ ؛

➤ هر که خدا را ، آن گونه که سزاوار او است ، بندگی کند ، خداوند بیش از آرزوها و کفایتش به او عطا کند .

➤ لَا يَكْمُلُ الْعَقْلُ إِلَّا بِاتِّبَاعِ الْحَقِّ؛

➤ عقل، جز با پیروی از حق، کامل نمی شود.

➤ أَوْصِيَكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ - قَدْ ضَمِنَ لِمَنْ اتَّقَاهُ أَنْ يُحَوِّلَهُ عَمَّا يَكْرَهُهُ إِلَى مَا يُحِبُّهُ وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛

➤ شما را به تقوای الهی سفارش می کنم ؛ زیرا خدا ضمانت داده کسی را که تقوای الهی پیشه سازد ، از آنچه ناخوش می دارد ، به آنچه خوش می دارد انتقال دهد ، و از جایی که گمان نمی برد ، روزی اش دهد .

➤ اَعْلَمُوا أَنَّ الْمَعْرُوفَ مُكْسَبٌ حَمْدًا ، وَمُعَقَّبٌ أَجْرًا

➤ بدانید که خوبی کردن، ستایش به بار می آورد و پاداش در پی دارد.

یک نکته از زیارت عاشورا

➤ (۱) يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ إِيَّي سَلِّمْ لِمَنْ سَأَلَمَكُمْ وَ حَرْبٌ لِمَنْ حَارَبَكُمُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

➤ (۲) إِيَّي سَلِّمْ لِمَنْ سَأَلَمَكُمْ وَ حَرْبٌ لِمَنْ حَارَبَكُمُ وَ وَلِيٌّ لِمَنْ وَالَاكُمْ وَ عَدُوٌّ لِمَنْ عَادَاكُمْ

➤ در میان این دو فراز به قیام حضرت مهد (عج) اشاره شده و با اطمینان به وعده الهی، تعهد به امام حسین از صلح و جنگ فراتر رفته و به تعهدی درونی تبدیل شده است.

➤ این یک پایه اقتصاد حسینی است، تعهد درونی به خیر و شر.

اقتصاد حسینی: نظریه ایست ناظر به رشد و تعالی انسان و اجتماع

➤ روش شناسی فطرت گرایی

➤ قهرمان فرآیندهای اجتماعی: افراد نועدوست و مسئول در قبال جامعه

➤ تلقی نسبت به سود: رشد معنوی فرد، رسیدن فرد و جامعه به حداقلی از امکانات مادی، اولویت با رشد معنوی

➤ تمایزی بین اقتصاد خرد و کلان ندارد، تفاوتی در اصول و ارزش های بازیگران خرد و زمامداران اقتصادی وجود ندارد.

➤ رقابت در بهره برداری از فرصت لازمست ولی هیچ رقیبی نباید به حقوق اساسی دیگر بازیگران تعدی کند.

➤ مفهوم هزینه: مفهوم اصلی آن در آخرت وجود دارد و در دنیا به صورت مراتب رشد عقل انسان رخ می نماید.

➤ در بستر حاکمیت عادلانه اقتصادی و تقسیم بیت المال و کسب فردی و تجارت جمعی

➤ تفاوت کسب و تجارت

اقتصاد بی نیازی

اقتصاد بندگی

اقتصاد سلطه نپذیری

#اقتصاد_حسینی

همانا خدای بزرگ بندگان را نیافریده مگر برای آنکه او را بشناسند، وقتی او را شناختند او را پرستش خواهند کرد، هنگامی که او را پرستش کردند از بندگی غیر او بی نیاز می شوند.

آیا نوع دوستی کالای کمیابی است؟

چیزی که بتوان با پول خرید بی ارزش است

چرا منابع در اقتصاد، کمیابند؟

اقتصاد بی نهایت ها

#اقتصاد_حسینی

همانا مرگ مانند مرکبی است که شما را از ناراحتی و سختی به بهشت پهناور و نعمات دائمی رهنمون می کند.

طوفان فکری

➡ با توجه به اقتصاد حسینی، من از فردا ...

➡ معما: در یک برکه ۵ قورباغه زندگی می کردند،

یکی تصمیم گرفت از برکه بیرون بیورد،

چند قورباغه باقی ماندند؟